

КНИГА ЗА ВСЕКИ ДОМ

Тиха нощ, свята нощ!

МОЯ БЯЛА КОЛЕДА

ТИХА НОЩ, СВЯТА НОЩ! МОЯ БЯЛА КОЛЕДА!

Превод: Катя Воденичарова, Галина Златина

chitanka.info

ИВАН ВАЗОВ

МОЛИТВА

*Дядо господи, прости ме,
моля ти се от душа,
с ум и разум надари ме,
да не мога да греша!*

*Запази ми ти сърцето
от зли мисли и неща,
всичко видиш от небето:
зло до мен недей праща!*

*Дай на мама, дай на тате
здравье, сила и живот,
мир, любов на всички братя
и добро на наш народ!*

БЯЛА ЗИМА Е ДОШЛА

МЛАДЕН ИСАЕВ ЗАЙКО И ПЪРВИЯТ СНЯГ

*Легнал Зайко сред гората
сладко да поспи в тревата.
Както кротичко си спял,
пухкав сняг го навалял.
В миг раздвижил той очички,
гледа: лъскави звездички —
пеперудки белокрили
цялата земя покрили!*

*Нямал Зайко и годинка,
сняг не виждал, ни снежинка,
та изглеждал му сега
като приказка снега...
Топличкото му кожухче
се покрило с бяло пухче.
Хукнал Зайо на игра
през голямата гора,*

*заешките му петички
като мънички шейнички
върху снежните звезди
вред оставили бразди.
Вятър късно в тишината
му прошепнал сред гората:
— Стига тича, Зайко, виж:
нощ е, трябва да поспиш!*

ЦВЕТАН АНГЕЛОВ ДЕТЕ И КЪЩУРКА

Снежиди, снежиди...
„Къщурке кажи
не ти ли тежиди
снежецът,
дебелият?“

„Тежиди ми, тежиди,
но топло държиди
кожухът му,
белият.“
Снежиди ли, снежиди...

МЛАДЕН ИСАЕВ ЗИМА

*Сняг се сипе на звездички
над полета и горички —
и земята става цяла
като в приказките бяла.*

*Всяка къща е с калпак
от чудесен пухкав сняг.
В нашата страна любима
гостенка е Баба Зима.*

*Слушай как звънчета вън
пеят ясно: зън, зън, зън... —
бягат весели шейни
по широки равнини.*

*Хора, зверове и птици
гледат снежните звездици.
Само в планината бяла
баба Меца е заспала.*

НИКОЛАЙ СОКОЛОВ КОЙ КЪДЕ ЗИМУВА

*Щом снегът забръска
и горняк засвири,
всяка животинка
зимна стряха дири.
Лиса опашата
хуква под скалата,
катеричка трупа
желъди в хралупа.
Ежко покрай друма
се завива с шума.
Баба Меца сива
зимен сън заспива,
крие си кожуха
в пещерата глуха.
Само Заю Баю
в трънката трепери,
че от страх не може
дом да си намери...*

ДИМИТЪР СПАСОВ ЗИМНА ПРИКАЗКА

*Лиса с хурката преде.
Меца си доплита шал.
Зайко морковче яде.
Ежко сладко е заспал*

*Пуши кротичко комин.
Бръмбар бие барабан.
Мравка точи вкусен млин.
Вранка ниже си гердан.*

*Вълчо мери нов калпак,
а над китните ели
тихо пада пухкав сняг
и вали, вали, вали.*

АСЕН РАЗЦВЕТНИКОВ ЗИМЕН СЪН

*Зимна вечер губер бял размята,
спи ми, малко зрънце под земята,*

*спи и слушай, как незнайни хали
свирят в мрака с ледени кавали.*

*Не тъгувай ти за ясно лято,
ни за ниви със коси от злато,*

*не тъгувай, че е заледено
твойто стръкче свежо и зелено!*

*Спи и слушай, спи и чакай в мрака
да пристигне с блага вест южняка —*

*и ще видиш, как ще пръпнат луди
пак пчелици, птички, пеперуди,*

*и ще видиш как на кон от злато
пак ще дойде огненото лято.*

ВАСИЛ ЗЛАТАРЕВ БЪРЗА ПОМОЩ

— Ежско-Бежско, помогни ми...
Ох, изпаднах аз в беда!

... Вие, брули люта зима,
мръзне Заю на леда.
Мръзне, а откъм гората
вие стария Вълчан.
Разтреперват се крачката.
Мръзне Заю Баю сам...

— Хайде Ежско, помогни ми —
плаче Зайко, пребледнял.
И е тъмно, и незримо,
и снегът е само бял.

— Идаааа!...
Чу го Ежско-Бежско —
ей го, по леда пълзи.
И макар да стъпва тежко,
Заю Баю ще спаси.

Със спринцовка от бодили
бързо ще го инжектира.
— Зайко Байко, не боли ли?

Кой ти чува от баира?
Бяга Заю без да спира.

ЛЕДА МИЛЕВА БОРЧЕТО

*Зеленото борче протяга
измръзнали голи ръчички —
че то от студа не избяга
тъй както страхливите птички.*

*Че борчето зиме и лете
ни радва и трепка с иглички —
снегът затова му изплете
и шапчица, и ръкавички.*

ГАЛИНА ЗЛАТИНА ПО КЛОНКИТЕ

*Пак земята стана бяла.
Пак задуха луда хала
из дъбравата заспала.*

*Облаците поизтупа
и със пухкав сняг затрупа
Мечо в топлата хралупа.*

*А по клонки и вършинки
вместо птичите дружинки
са накацали снежинки.*

ГЕОРГИ АВГАРСКИ
БЯЛА ЗИМА

*Бяла зима се навъсила,
бял снежец навън поръсила:
на козата до коленцата,
на кутрето до ушенцата,
на петлетата до гушките,
на Калинчо до ботушките.*

НЕНЧО САВОВ НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ

*Леден вятър грозно духа
над комините фучи
и без слънце за разтуха
гаснат светлите лъчи.*

*В тази тежка, люта зима
не забравяйте, чеда,
че врабченцата любими
мръзнат гладни по студа.*

*Хвърляйте им пак трошици,
както правехте преди.
И с протегната десница
Господ ще ви награди!*

ВАСИЛ ЗЛАТАРЕВ ВЪЛЧА ОРИС

*Зима. Вълк е слязъл ниско.
През полето тръгнал той.
Там, в кошарите наблизко,
чули страшен вълчи вой.*

*Скочили овчари стари,
пушки грабнали в ръце.
С лай разбудил се и Шаро,
сбрали се на куп овце.*

*Хукнал, дето види Вълчо,
ненаситил своя глад...
Бягал, плакал и подсмърчал.
Пуста вълча орис зла!*

ВЕСА ПАСПАЛЕЕВА
СНЕЖИНКА

*Аз Снежинка се наричам
и децата най-обичам!
С мекичките си крилца
топля житните зрънца.*

*Ала капне ли капчука,
да ме няма вече тука!
Бързам през реки, полета
към рекички и морета...*

МЕТОДИ ХРИСТОВ ГЛУПАВОТО ЛИСИЧЕ

Дето бе цъфтяло
бялото кокиче,
онзи ден се спряло
мъничко лисиче.
Взело да се моли
с чакащи оченца:
— **Ех, сега защо ли
не ваят петленца?**
И не щеш ли, ето —
като на картинка
пратило небето
бяла перушинка.

Малкото лисиче
скочило от радост.
Близнало с езиче,
близнало със сладост.
Вперило очички
в облаците гъсти:
— **Ех, дано са всички
белички и тлъсти!**

Сивоперо птиче
кацнало на бука.
Рекло му: — Лисиче,
зима иде тука!
Туй не са петлета
с бели перушинки.
Падат от небето
първите снежинки.

ПЕТКО КОЛЕВ
СИНИГЕРЧЕ

*Цял ден Синигерко скача и пя.
В зимната вечер на клонче заспа...
Сврял е на топло глава под крилце:
топли го пълното с песни сърце!...*

АНГЕЛИНА ЖЕКОВА
ПЪРТИНИ

*Там, под стряхата се гуши
Врабчо с мокрите ботуши.
Ох, горкият, като мен
утре ще е простуден.*

*Но виновни ли сме двама,
че в снега пъртини няма?
Може би се престарахме —
сто пъртини начертахме.*

НИКОЛАЙ СОКОЛОВ ШАРКИ ПО СНЕГА

*Кой ли не лудува
зиме по снега?
Враната рисува
със крило дъга.*

*Точки и чертички
косът издълбал,
да го видят всички,
че е майстор цял.*

*Зайко ситни шарки
наредил с нозе —
летните ластарки
идвал да гризе.*

*По снежеца хладен
всеки сложил знак.
Някой — че е гладен,
друг — че е юнак!*

ЦВЕТАН АНГЕЛОВ ШАРО И ПЪРВИЯТ СНЯГ

*Тихо се сипе
първият сняг,
галено щипе
бузките пак.*

*Де е на двора
старият пън?
Снежко затрупа
всичко навън.*

*Плевникът има
снежен калпак.
Зимата блъска
къщния праг.*

*Шаро тревожно
тръска глава —
Как е възможно?
Що е това?*

*Шаро е още
малко кутре —
може ли Шаро
да разбере?*

*Колко си глупав,
Шаро, сега!
Колко страховито
гледаш снега.*

ДИМИТЪР СПАСОВ ЗИМНА ПЕСНИЧКА

*Над смълчаните полета
пеят медени звънчета.
Писана шейна премина
бялата пъртина.
Зън, зън, зън, зън,
зън, зън, зън, зън,
бялата пъртина.*

*Бягат кончета игриви,
мятат заскрежени гриви,
път из преспите се вие
в селото се крие.
Зън, зън, зън, зън,
зън, зън, зън, зън,
в селото се крие.*

*Къщички в снега се гушат,
а коминчетата пушат,
сякаш баби са запрели
пухкави къдели.
Зън, зън, зън, зън,
зън, зън, зън, зън,
пухкави къдели.*

ПРИКЛЮЧЕНИЯ НА ПЪРЗАЛКАТА

ЛЪЧЕЗАР СТАНЧЕВ ПЪРВИ СНЯГ

*Първи сняг от небесата
буйно заваля.
Димо грабна си шейната,
вънка излетя.*

*Ала викна в изненада:
— Туй се не търпи!
По земята, дето пада,
бързо се топи!*

*Спря ядосан той на двора
с вирната глава,
с поглед устремен нагоре:
— Сняг ли е това?*

*Дето падне, локва става...
— Снежко, снежко, как
днес пързалка ще направя
и човек от сняг?*

*Да, по покривите горе
побеля завчас,
но кажете — там ли, хора,
да се плъзгам аз?*

ГЕОРГИ ВЕСЕЛИНОВ НАЙ-ЩАСТЛИВ Е...

*Най-щастлив е, който има
топло кътче в люта зима!
Баба Меца, майка строга,
спи с децата си в бърлога.*

*Кума Лиса опашата
вре се в дупка под земята.
Рунтавелка закачлива
из хралупи се укрива.*

*Заю Баю чак до мрака
се спотайва в гъсталака.
А дечицата с усмивка
спят под топлата завивка!*

НИКОЛАЙ БИСТРОВ ПРЕД ПЪРЗАЛКАТА

*Ех, да имаше пързалка
дълга чак до край света —
нищо че съм още малка,
първа щях да полетя!*

*Щях да мина край градчета,
край градчета и селца.
Да ме видят сто момчета
със усмихнати лица.*

*Че и те след мен тогава
да се спуснат в дълъг бяг
и задружно да направим
весел и безкраен влак.*

ЛЕДА МИЛЕВА ВРАБЧЕТА И МОМЧЕТА

Чирикат на двора
две сиви врабчета
с боси крачета:
— Кой е като нас юнак
да излезе в студ и сняг?

— Аз не съм! — отвърща им Писана. —
Ще преда, ще мъркам на тавана.
— Аз не съм! — извива Петльо глас. —
Ще пресипна в тоя страшен мраз.

Само две момчета чипоноси
тичат и шейничка всяко носи.
А врабчетата?
Кацнаха по раменете на момчетата.
Хубаво е сред вихрушки бели
да намериш въвн другари смели.
Хубаво е в снеговита зима
да се возят дружно четирима.
Ф-ъ-ъ-ър!
Момчетата и двете птички
полетяха с бързите шейнички.

ГЕОРГИ ВЕСЕЛИНОВ САМОХВАЛКО

*Снежен човек е
спрял на вратата
и се заканва
важно с метлата.*

*Шаро го лае,
но отдалече,
сякаш го пита:
— Кой си, човече?*

*А той метлата
стиска ли стиска
и да продума
дума не иска...*

*Но топъл вятър
ето подуна —
снегът стопи се,
човекът рухна.*

*Шаро тогава
взе да се хвали:
— Аз го прогоних!
Петльо, разбра ли?*

ДЯДО ПЪНЧ СНЕЖНИЯТ ЧОВЕК СИ МИСЛИ...

*Аз съм дете на децата —
рожба на детски ръце.*

*И съм сърдечен приятел —
нищо че нямам сърце.*

*Казват, че нямам, но тихо
нещо във мене тупти.*

*Вътре будилник ли скриха?
„Туп-туп-туп.“ Чуй го и ти!*

*Пада от свода безбрежен
още сняг — пухкав и мек.*

*Мисля си: „Даже и снежен,
важно е да си човек!“*

АТАНАС ЦАНКОВ
КАК СТАВАТ СНЕЖНИТЕ ЧОВЕЦИ

*Работата е позната —
ти се возиш във шейната
по утъпкана пътечка.
Следва улица с пресечка —
има-няма десет крачки...*

*Май е късно за спирачки!
Буф!
И нещо чудно става —
нов човек се появява.
С бяло шалче, с бял елек —
той е снежният човек!*

ГАЛИНА ЗЛАТИНА СНЕЖЕН ЧОВЕК

*И голям съм, и дебел,
ала никак не съм смел!
Страх ме е от крокодила
и от грозната камила.*

*Ако срещна гривест лъв,
знам, че ще избягам пръв.
Те във Африка живеят,
затова не ходя в нея!*

*Но дали пък тука няма
страхотия по-голяма?*

*Пазят ме децата — денем
гледат да са покрай мене.
Но стъмни ли се, веднага
вкъщи бързо всеки бяга.*

*Снощи Куче-Звяр видях
и ще се стоя от страх,
че в квартала, пълен с хора,
сам-самичък спя на двора!*

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА НА ПЪРЗАЛКАТА

— Ах, каква пързалка има,
Анче, тази зима! —
каза бате със въздишка,
уж четеше книжка.

И измъкнахме се двама,
без да види мама.
Ванка, Сашко, Милка, Гого —
смях и глъч до бога!

Кой с кънките, кой с обуца
по леда се спуца.
В нашата шейна пък има
място за петима.

Накачихме се веднага,
че денят си бяга
и потеглихме лудешки
с викове и смешки.

Но щом стигнахме до края,
как стана, не зная —
прекатури се шейната
и ний — на земята!

Аз ударих си ръката,
скъсах си яката.
Бате триеше припряно
лявото коляно.

Сашо здраво си охлузи

*румените бузи,
а раздрана бе на Милка
новата престилка.*

*Но пострада клетки Гого,
види се, най-много:
той загуби си калпака
и със глас заплака.*

*Сбрахме се пак — плахи, бледи,
с болки и повреди...
Но след малко се разсмяхме
и в шейната бяхме.*

*Карай! Да се наиграем,
на макар да знаем,
че след днешната пързалка
ще ядем тупалка!*

ВЕСА ПАСПАЛЄЄВА СТЯГАЙТЕ ШЕЙНИТЕ

*Дядо Мраз надува
ледната духалка,
вече е готова
дългата пързалка.*

*Стягайте шейните,
палави момчета!
Пак игра ще падне
с лудите крачета.*

*Гуглите сложете,
топли ръкавички,
да не ви премръзнат
малките ръчички.*

*Съмне ли, веднага
грабвайте шейните!
Ще летим до тъмно —
весели, честити!*

ЛИАНА ДАСКАЛОВА
СНЕЖЕН МЪРЗЕЛАН

*Вече три дни от небето
пада сняг дебел и мек.
А стои с метла в ръцете
в двора снежният човек.*

*Как ли той не се досети
(или пък не му се ще)
да си плюе на ръцете
и снега да измете!*

*Викам го — дори не чува
тоя снежен мързелан!
Под бомбето се преструва,
че е важен и голям!*

*— Дай метличката тогава!
Аз снега ще помета!...
И пъртина ще направя
чак до пътната врата...*

ГАЛИНА ЗЛАТИНА ВРАБЧО

*Врабченцето е без кожухче.
Замръзнали трохички чопли,
подскача като сиво пухче
и търси где да се постопли.*

*Сами под своята топла стряха,
кокошките се разкрещяха.
— Върви си! — гарванът изграка.
Прогони го и злата сврака.*

*— Защо така ме пъдят вече?
Приятел нямам ни един!
— До мен стопли се! — му рече
опушеният стар комин. —*

*Знам, всеки беше ти приятел
през хубавото жарко лято,
но има истина такава:
„Приятел в нужда се познава!“*

КАЛИНА МАЛИНА СНЕЖНИЯТ ЧОВЕК

*Като пух е нежен
този сняг и мек.
Дружно правим снежен,
ей такъв човек.
О, как гледа зорко
с въглени — очи!
На лицето — морков
вместо нос стърчи.*

*Гледайте го! Вперил
поглед и мълчи!
Слънце, а трепери!
Страх го е... Личи.*

*Мълком той се стяга,
готви се за път
Кани се да бяга
в някой горски кът.
Ще се понадигне
като падне мрак.
Но дали ще стигне!
Сам! С едничък крак!...*

ДИМИТЪР СПАСОВ СНЕЖИНКИ

*Баба Зима пак размята
белия кожух.
Ний се стелим по земята
леки като пух.*

*Над къщички и дворчета,
край светлите прозорчета
летим, летим и се въртим,
децата веселим.*

*Ставайте, дечица малки,
ставайте от сън!
Чакат ви игри, пързалки,
тичайте навън!*

*Над къщички и дворчета,
край светлите прозорчета
летим, летим и се въртим,
децата веселим.*

ВАСИЛ ПАВУРДЖИЕВ СНЕЖЕН ЧОВЕК

*Днес децата вѐн на двора
си направиха от сняг
цял човек — голям и страшен,
със тояга и калпак.*

*Хей, хей, трака, трак,
със тояга и калпак.*

*С нос от морков и очички —
вижте го какѐв е мил,
пѐк и чудно име има —
крѐстиха го те Страхил.*

*Хей, хей, хи-хи-хи,
крѐстиха го те Страхил.*

*Но не щеш ли Заю-Баю
посред нощ ей тук се спря,
поогледал той човека
и кураж голям събра.*

*Хей, хей, ха-ха-ха
и кураж голям събра.*

*Хоп! — подскочи и налапа
на Страхила той носа,
сладко-сладко го захруска
и излапа на часа.*

*Хей, хей, ха-ха-ха
и излапа на часа.*

*Заю-Баю пак подскочи
и му рече с весел глас:
— Теб носа ти е за хубост,
но храна е той за нас!*

*Хей, хей ха-ха-ха,
но храна е той за нас!*

ЕЛХИЧКА ЗЕЛЕНА, В ГОРАТА РОДЕНА

ЗАЩО УКРАСЯВАМЕ КОЛЕДНО ДРЪВЧЕ

Много-много отдавна, преди векове, заедно с Коледа християните празнували тържествено на 24 декември и празника на Адам и Ева — първите хора, които Господ създал, след като сътворил света. Устройвали пищни тържества с различни религиозни представления. Едно от тях показвало как Адам и Ева изяждат ябълката на познанието от райското дърво. Но празникът бил посред зима, когато ябълката няма листа и плодове. Затова я замествали с вечнозелена елха, която украсявали с ябълки.

По-късно, за да стане украсата по-празнична, започнали да кичат елхата с гирлянди, сухи сладки и свещички, а ябълките потапяли в червен захарен сироп. На върха поставяли красива звезда, за да напомня за нощта, когато Витлеемската звезда възвестила раждането на Христос. Така двата празника се слели, а чудесният обичай да се украсява зелената елхичка се разпространил по цял свят.

В наши дни ябълките и сладките са заменени с различни играчки и гирлянди, но традицията да се украсява коледното дръвче останала.

ЛЕДА МИЛЕВА
ЕЛХА

*Стои хубавица —
игла до иглица,
а не знае да шие!
По цял ден се кичи
като младо момиче
с обеци и гerdани
от злато ковани
и с ясни звездички —
за радост на всички.*

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА ЗИМЕН ГОСТ

*Сняг засипал въвн земята.
Духа силен вятър.
Вътре топло. Край елхата
шепнат си децата.*

*В миг те млъкват, те зачуват
вънка някой чука:
„Чук-чук. Чук-чук!“
— Кой е тук?*

*— От студа ме приберете,
моля отворете!
— Кой си ти? Името кажи.
Само не лъжи.*

*— Аз съм Щурчо-цигулар,
ваш добър другар.
Струпаха се на вратата
радостни децата:*

*— Гост добре дошъл си наш!
Влез! Стопли се! Яж!
Влиза Щурчо — гладен, беден,
мършав и приведен,
но цигулката си носи —
милост той не проси.*

*Сгря се, хапна, па я стегна,
лъка си обтегна,
заизвива кръшна песен,
замижжа унесен...*

*А децата се разсмяха,
викнаха, запяха,
за ръце се наловиха
и хоро извиха.*

МИХАИЛ ЛЪКАТНИК
ЕЛХА И ДЕТЕ

— Елхице, сестрице, къде си била?
Във нашата къща отде си дошла?

— Аз раснах, пораснах в голяма гора —
закрилница моя и майка добра.

Но хората скоро ме взеха оттам,
та мъничко радост на тебе да дам.

— Елхице, сестрице, със стройна снага,
във накити цяла ще блеснеш сега.

И лека, полека, щом дойде нощта
и Нова година изгрей по света,

във тая ни стая, във тоя ни час
със дари ще спре и при нас Дядо Мраз!

ВЕСА ПАСПАЛЈЕЕВА
ЕЛХА В ГОРАТА

*Здраво е сковал студа,
сняг е до колене,
а в елховата гора
всичко е зелено!*

*Зад елхичката стърчат
заешки ушенца,
ей шейничката в дола
с медните звънченца...*

*Трите зайчета завчас
скочиха в шейната:
— Карай право, дядо Мраз,
вкъщи при елхата!*

*Ежско, Вълчо и Лисан
пред вратите чакат
със окичения дрян
да те суровакат!*

ГАЛИНА ЗЛАТИНА ЕЛХИЧКИ В ГОРАТА

*Виж ги колко са засмени!
Зиме в снежната гора
са разперили зелени
клончета като крила.*

*Дядо, ти не вдигай брадва!
По-красива е елхата
тъй — каквато е в гората!
Тук и лете ще ни радва.*

*А отсечена ще плаче.
И дори да е красива
със гирлянди и играчки,
вече няма да е жива.*

*Деденце, не я отсичай!
Виж я как ми маха с клони.
Казва ми, че ме обича
и с добро ще ме запомни.*

ИВАН КРЪСТЕВ
КЪДЕ ЖИВЕЯТ ДНИТЕ

*Живеят дните в дом голям
със седем стълби вити.
Той седмица се казва. Там
живеят дружно дните.*

*И седмиците имат дом
на четири етажа.
Той месец се нарича — щом
не знаеш, ще ти кажа.*

*А месеците? В дом те спят
с дванадесет комина.
До него води дълъг път
и казва се година.*

*Годината? Нима сама
живее в къща стара?
Не, тя живее у дома,
по-точно: в календара!*

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА

ЗИМА

*Сякаш пролет белоцветна
е дошла отгоре —
бяла, с цвят покрита, светна
сливата на двора.*

*И ваят, ваят снежинки
цели дни, недели —
падат, сякаш перушинки,
мекички и бели.*

*Падат и полека лягат
долу на земята,
топличка завивка слагат
върху семената.*

АТАНАС ЦАНКОВ ВЕСЕЛО МИ Е

*Пътчката къде ли е?
Затрупал я снегът.
Но в зимното веселие
не ми е нужен път.*

*Тук тичали са зайчета,
нашарили са вред.
Поточе звънна май че там
с клавиш от бистър лед.*

*И катеричка бежова
съзирам възхитен!
Елхата с лапка ежова
здрависва се със мен.*

*А клончето, надвесено,
ме плесва със игли.
На мене ми е весело
и хич не ме боли.*

МЕТОДИ ХРИСТОВ ЗАЙКОВИЯТ СЪН

*Сняг затрупа планината.
Вятър зъл фучи.
Само Зайко във гората
зъзне и мълчи.*

*Зъзне Зайко и сънува
старата гора.
И гората му се струва
есенна софра.*

*А по нея наредени,
колкото си щеш,
зелки, моркови червени —
само да ядеш!*

*Свирна вятърът и бора
разлюля снега.
Две шишарки от умора
паднаха в снега.*

*Трепна Зайко и примигна.
Даже не разбра
кой тъй неусетно вдигна
пълната софра...*

*Вятър в клоните звънеше:
— Зън, зън, зън, зън, зън...
Зайко, разбери, че беше
всичко само сън.*

ГАЛИНА ЗЛАТИНА КАТЕРИЧКА

*От замръзналите клони
някой сняг и скреж порони.*

*Катеричка опашата
обикаля из гората
и когото срещне пита:
— Тая зима снеговита,
вярно, много е красива,
но защо не си отива?*

*Ето я — подскача, тича,
във хралупите наднича.
Търси доктора къде е,
че като се разболее,
да ѝ дава аспирина
и различни витамини.*

*— Катеричке, чуй съвет:
сняг не яж, не лапай лед!
Туй запомниш ли, тогава
цяла зима ще си здрава!*

ДИМИТЪР СПАСОВ ВИЖТЕ КАК ГРЕЯТ ЕЛХИТЕ

*Виждете как греят елхите сега,
радват се, радват се всички.
От планината лети през снега
сребърна малка шейничка.*

*Тра-ла-ла,
тра-ла-ла,
сребърна малка шейничка.*

*Ех, как се радваме, идвай при нас,
мил и добър Дядо Мраз!
Носиш подаръци в пълния кош
в светлата празнична нощ.*

*Тра-ла-ла,
тра-ла-ла,
в светлата празнична нощ.*

КОЛЕДА

ПЪРВАТА СВЯТА НОЩ

В земята на евреите един ден императорът заповядал всеки да се запише в града на прадедите си! По това време бедният дърводелец Йосиф и жена му Мария живеели в град Назарет, а трябвало да отидат чак в град Витлеем.

Мария очаквала дете и не можела да върви толкова дълго. Йосиф успял да намери едно магаре за нея и тръгнали. Пътят бил дълъг и уморителен и най-сетне една студена привечер двамата пристигнали във Витлеем гладни и премръзнали.

Но още много хора били дошли тук, за да ги преброят и затова странноприемниците били препълнени. Където и да потърсили подслон, отговаряли им, че няма свободно място. Добре че се намерила една състрадателна жена, която ги упътила към близкия обор. Там сред кротките животни, поне им било топло и имали покрив над главите си. Същата нощ Мария родила момченце, което нарекли Исус. Повила бебето и го положила в яслата върху меката слама.

Недалеч от града в полето овчари пазели стадата си. Изведнъж забелязали на небето голяма и ярка звезда, по-сияйна от всички останали, която блестяла като скъпоценен камък над Витлеем. Неочаквано пред тях се появил ангел небесен.

— Нося ви радостна вест — казал той. — Днес във Витлеем ви се роди Спасител. Ще го намерите да лежи в една ясла в обора до странноприемницата.

В същия миг небето се изпълнило с ангели, които пеели с чудни гласове.

Овчарите скоро намерили Йосиф, Мария и малкия Христос. Свели глави и коленичили пред бебето.

В това време в столицата Ерусалим пристигнали трима източни мъдреци с дарове. Обикаляли навсякъде и питали:

— Къде е този, който се роди, за да бъде цар на евреите? Видяхме звездата му на Изток и дойдохме да го поздравим.

Само че в Ерусалим никой нищо не знаел. Като научил за тримата мъдреци, завистливият цар Ирод се разтревожил, че друг ще

стане цар.

— Когато мъдреците го намерят, ще го убия. Само аз мога да бъда цар! — заканил се той.

А звездата повела тримата към скромното убежище на Мария и Йосиф. Те влезли в обора и видели Младенеца. Коленичили пред дървената ясла и поднесли на Исус своите подаръци, защото разбрали, че пред тях наистина е Божият Син. Бебето, за което древните пророци били предсказали, че когато порасне, ще стане Избавителя на човечеството!

И до сега всяка година на 25 декември тази история се разказва на децата по целия свят. От първата свята нощ съществува и обичаят хората да си правят подаръци на Коледа, както тримата мъдречи поднесли своите дарове на бебето Исус.

ГРИГОР УГАРОВ КОЛЕДА

*Днес от всеки поглед блика
радост светла и велика;
чудна песен е запяла
вред земята побеляла.*

*А във всяка къща мило
свети мъничко кандило,
сякаш пламъка му ален
от звездата е запален.*

*Нашта обич го опасва
никога да не угасва,
като вечните зори
в златен пламък да гори,*

*та във студ и бури бесни
да живеем пак със песни,
всеки ден що иде нов
да го срещаме с любов.*

ГЕОРГИ КОСТАКЕВ РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО

*В спревара снежинки крилати
се гонят, лудуват, летят.
Във ранната утрин камбани
тържествено бият, звънят:
— Бим, бам, бум...*

*От звездния купол небесен
приглася им ангелски хор —
и сладко неземната песен
отеква в широкият простор:
— Бим, бам, бум...*

*И вред по земята се носи
таз сладка и радостна вест:
във скромните ясли овчарски
роди се Син Божии нощес:
— Бим, бам, бум...*

*Във хижи и царски палати
ликувайте, пейте безспир —
с любов всеотдайна в сърцата,
в душите със радост и мир:
— Бим, бам, бум...*

ЙОРДАН СТУБЕЛ ЧУДНА ЗВЕЗДА ГРЕЕ

*Чудна звезда грее
Над дърво елхово.
Утре е ден Божии
Рождество Христово.*

*Златен път се вие
през гори, долини.
Пътят, който свети
хиляди години.*

*Весело клепало
утре ще удари.
Рано да посрещнем
млади коледари.*

ГРИГОР УГАРОВ РОЖДЕСТВО

*Днес черковната камбана
ни събуди отзарана
и припомни във зори
тя на хората добри
за онази проста, стара
и разкривена кошара
с плетения покрив гнил,
дето Бог се е родил.*

*Тя ни спомни за звездата,
що огряла тишината
и от чудни светлини
му оплела пелени.
Затова и толкоз мило
свети малкото кандило,
а от яслата със глас
сякаш Той ни вика нас —
да погали със десница
всички български дечица.*

В. КЕЧЕВ
РОЖДЕСТВЕНСКА НОЩ

*Пада здрач и тишина,
гасне дневното светило.
Само бледата луна
рог самотен е извила.*

*В ширното поле далеч
бият звънци на стада
и пастири водят реч,
гледат новата звезда.*

*В тази нощ се е родил
нашият Спасител благ
и света е той спасил
от царувания мрак.*

*Пее ангелският хор.
Слави Бога в небесата.
Еква целият простор.
Мир да бъде на земята.*

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА БЪДНИ ВЕЧЕР

*Ненадейно на небето —
в тази съща нощ, огряла
чудната звезда — комета,
хубава, лъчисто-бяла.*

*И оставили книжата
учените влѣхви стари,
и на път подир звездата
тръгнали със скъпи дари.*

*И звездата чудно бяла,
както Господ Бог ѝ казал —
без и денем да залязва,
над една кошара спряла.*

*Влезли вътре мъдреците,
и сред агънцата бели,
с ореол над къдриците,
малкият Христос видели...*

ГАЛИНА ЗЛАТИНА РОЖДЕСТВО

*Днес Спасител се роди.
Бог го прати на земята,
за да бъдем по-добри,
хората да станат братя.*

*Над сина новороден
Богородица се свежда,
както мойта майка мен
гледа с обич и надежда.*

*Чувам ангелския глас:
„Днес е свято тържество!“
Бог Христос дойде сред нас.
Днес е Рождество!*

ДЯДО ПЪНЧ
РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО

*Всяко раждане е малко чудо.
Ден тържествен всяко рождество е.
Плахо стръкче за живот се бори —
търси под небето място свое.*

*Ала чий рожден ден най е важен
и детето даже ще ви каже.
Затова със радост е готово
да посрещне Рождество Христово!*

МОНИКА СТОЯНОВА БЯЛА КОЛЕДА

*Тихо падат снежинките бели.
Бяла Коледа бяло искри.
А под белите преспи дебели
в бели сънища житцето спи.*

*В бели стихове, в бели куплети
вятър шепне неземни слова.
В чудно бяло сияние свети
над земята красива звезда.*

*Бяла Коледа — бяла магия.
Бяло щастие, бяла любов.
Звън от бялата камбанария
възвестява живот бял и нов.*

ОЛГА ПОПОВА
КОЛЕДНА МОЛИТВА

*Боже, що си в небесата,
чуй ми, моля те, молбата:
прати, Боже, на земята
на небесний мир блага.*

*Нека бъдем вече всички
бодри, весели кат птички,
да сме здрави, да сме сити
и доволни, и честити.*

*Боже, що си в небесата,
чуй ми, моля те, молбата,
та на Твоя, Боже, ден
всеки да е най-блажен!*

ПЕТЪР КЪРДЖИЛОВ

КОЛЕДНИТЕ ВЪЛНЕНИЯ НА ВРАБЧО

Семейството на малкия Врабчо живееше в топло гнездо, сгущено под стряхата на Голямата къща. Един ден татко Врабец каза на сина си: — Утре е Коледа. Хайде да направим една празнична разходка.

Речено-сторено. Трите врабчета напуснаха гнездото и полетяха на воля. Първото нещо, което съзряха от другата страна на къщата, беше един снежен човек. Вместо очи имаше лъскави черни въглени, а вместо нос — голям червен морков. А на главата му беше поставена сламена шапка. Тя сигурно е изглеждала чудесно, когато е била нова. Малкият Врабчо уплашено изчирика.

— Не бой се — каза мама Врабка. — Това е един обикновен снежен човек.

— Аз не съм Обикновен снежен човек — обади се снежният човек. — Аз съм Специален коледен снежен човек.

Чак сега трите врабчета забелязаха, че той наистина е специално украсен. На старата му шапка бе закичена голяма червена панделка. Около врата му бяха увити пъстроцветни гирлянди, а на гърдите му важно се мъдреше счупена златиста топка.

— Тази топка е била украшение за елха — гордо рече Коледният снежен човек.

— Изглеждаш чудесно! — възхити се искрено Врабчо. — Само дето носът ти ми се струва твърде дълъг.

Трите врабчета накачаха върху дългия червен морков и започнаха да си кълват от него. Коледният снежен човек разбра каква е работата, но не се разсърди. Той беше много по-добър от някои истински хора и затова разреши на гладните птички да си похапнат. Само по едно време рече уж сърдито:

— Ей, внимавайте да не ми изядете целия нос!

Когато птичките позаситиха глада си, татко Врабец грабна една снежна топка, захвърлена наблизо, и я постави върху рамото на снежния човек. От нея тримата оформиха едно малко снежно врабче, на което поставиха две боровинки вместо очи.

— Ще ти прави компания — рече татко Врабец.

— Благодаря ви — отвърна Коледният снежен човек и извъртя двете си черни въгленчета към малкото бяло врабче.

След това семейството литна весело над покрива.

— Я, вижте — рече бащата, — хората от къщата са ни подготвили изненада! Те имат такъв обичай, да разстилат слама пред вратите на домовете си. Тя им напомня за мястото, където се е родил Христос.

— Обичаят е добър и за нас, птиците — изчурулика мама Врабка. — Често в сламата остават вкусни пшеничени зрънца.

След като изкълваха зрънцата, трите врабчета кацнаха върху перваза на прозореца.

— Ама че апетитно ухание се носи от кухнята! На какво ли мирише? — възкликна Врабчо.

— Днес е Бъдни вечер и госпожата приготвя празничната вечеря — каза мама Врабка. — Поднасят се само постни ястия.

— Какво означава това? — попита Врабчо.

— Означава, че са без месо — поясни майката. — Вярващите хора постят цели четиридесет дни преди Коледа. На самата Бъдни вечер също се ядат само постни гозби. Виж, има фасул, сърми, зеле с ориз, чушки, пълнени с боб. Долавям и уханието на тиквеника във фурната. Ще има още ошав, варено жито, орехи, лешници, плодове...

— Гозбите трябва да са тринадесет — каза татко Врабец. — Толкова на брой са били Исус Христос заедно с неговите дванадесет ученици.

— Преди да започнат да се хранят — продължи майка Врабка, — хората кадят с тамян всички стаи на дома, оборите с животните, за да бъдат здрави. Накрая най-възрастният в къщата казва молитва и разчупва коледната питка. Предварително в нея е сложена само една пара. На когото се падне, той ще има най-голям късмет през следващата година.

— А какви са тези лъскави хартии и разноцветни панделки върху масата? — попита Врабчо.

— Господинът е опаковал подаръците — отвърна баща му.

— В своята стая децата се радват на коледните картички, които са получили — каза майката, която бе прехвъркнала до съседния

прозорец. — Преди няколко дни те също изпратиха картички с благопожелания на своите близки и приятели.

— Гледайте, гледайте! — изчурулика татко Врабец. — Децата започнаха да украсяват елхата.

— Ах, каква звезда поставиха на върха! — подскочи радостно Врабчо.

— Да, тя прилича на онази, която изгряла в нощта на Христовото раждане. А после под елхата ще наредят подаръците, които всеки е приготвил за останалите от семейството.

— Но децата нямат пари, за да купят подаръци за близките си — разтревожи се Врабчо.

— Не е важно дали подаръкът ще е купен от магазина, или направен от самите тях — усмихна се татко Врабец. — Важно е, че измислиха как да зарадват всекиго от близките си. Вчера видях през прозореца как момиченцето бродираше една салфетка от плат за майка си, а момченцето направи картонена шейна с еленче.

А през нощта Дядо Коледа ще остави под елхата и своите подаръци за послушните деца. Затова ще ги отворят чак на другата сутрин.

— Масата също не се раздига след вечеря — добави мама Врабка, — за да е богата и сита годината.

Изведнъж откъм двора зазвуча прекрасна песен. Трите врабчета се обърнаха и видяха няколко момчета, които стояха пред къщата и пееха:

*Ой, Коledo, мой Коledo,
родило се Боже чедo!*

— Това са коледари — обясни бащата. — Те обхождат домовете на Бъдни вечер, нощта срещу Коледа, и пеят песни, с които пожелават здраве, щастие и плодородие. И така от къща на къща. А стопаните ги даряват с лакомства и сушени плодове.

— А те ще ги сурвакат ли? — попита Врабчо.

— Не. На Коледа не се сурвака. Сурвака се на първия ден от новата година.

Врабчетата отлетяха към гнездото си и се приготвиха за сън. Малкият Врабчо тъкмо заспиваше, когато чу весели звънчета.

— Това трябва да е Дядо Коледа! — изчирика той радостно.

Измъкна се от гнездото и литна към комина. Върху покрива бе спряла прекрасна шейна, теглена от еленче със сребърни рогца. От комина се измъкна Дядо Коледа.

— Хайде, давай! — подвикна той към еленчетата — Преди да съмне трябва да посетим още много такива къщи.

Качвайки се в шейната, Дядо Коледа се огледа наоколо и погледът му спря за миг върху Врабчо, който продължаваше да наднича учудено зад комина. Сетне покривът опустя.

Очите на Врабчо вече се затваряха за сън. Той се сгуши в топлото гнездо и тутакси заспа. А на сутринта видя на клончето пред гнездото лъскава торбичка, пълна с различни вкусни зрънца.

Децата от къщата също бяха станали и с блеснали очи отваряха подаръците си. За момченцето имаше влакче, а момиченцето откри под елхата една чудно красива кукла. А отвън долитаха веселите гласове на децата, които се спускаха по хълма с новите си шейни. Те се черпеха със сладкиши и по снега се ръсеха вкусни трохички.

— Хайде да тръгваме на закуска — каза татко Врабец и полетя към пързалката.

— Да тръгваме — викна Врабчо. — Весела Коледа!

И тримата се вдигнаха над двора, над гората, над побелелите от сняг хълмове. А под тях весело ехтяха камбаните и над цялата земя се носеха прекрасни коледни песни.

ЙОЗЕФ МОР ТИХА НОЩ, СВЯТА НОЩ

*Тиха ноц, свята ноц!
Спи честит в сламен кош
младенец златокъдрав и свят,
а над него родители бдят.
Спи в небесен покой!
Спи в небесен покой!*

*Тиха ноц, свята ноц!
Млад овчар чу средноц:
„Алилуя! Човече стани!“
Песен ангелска нежно звъни:
„Божий син се роди!
Божий син се роди!“*

*Тиха ноц, свята ноц!
Спи Христос в сламен кош.
Спи, а светла усмивка в ноцта
Ръси мир и любов над света...
О, Спасителю наш!
О, Спасителю наш!*

КОЛЕДА ПО СВЕТА

ШВЕЦИЯ

Всяка година на 13 декември шведите особено тържествено отбелязват приближаването на Коледа с празника на Света Лучия. Тази светица през IV век е помагала на преследваните тогава християни с храна и вода. На тази дата рано сутринта, около 4 часа, най-малкото момиченце в дома облича дълга бяла туника, поставя на главата си венче със седем свещи и така сервира храната. На Коледа шведите се гощават с пушена риба, шунка и мляко с ориз.

НОРВЕГИЯ

В най-северната европейска страна през коледните дни не се върши никаква тежка работа. В 17 часа на 24 декември из цялата страна бият църковни камбани. Това е сигнал за сядане на празничната трапеза. Основното ястие е овесена каша с един-единствен бадем. Онзи, който го намери в чинията си, получава специален подарък. На много места, особено в провинцията, се слага отделна маса за самодивите и духовете. Според прастари легенди те посещават домовете тъкмо по време на коледните празници.

Коледните подаръци раздава козата. Посрещат я с празнично угощение — неовършана овесена слама, насипана в детските обувки. Обичаят води началото си от древна легенда, която разказва, че веднъж норвежкият крал Олаф II видял на висока скала една ранена коза. Той слязъл от коня, свалил козата и я отнесъл в двореца. След като я излекувал, кралят я пуснал на свобода. За благодарност козата всяка нощ идвала в двореца и му носела билки.

ФИНЛАНДИЯ

На Коледа финландските семейства единствени в света изпълняват специален ритуал, с който си спомнят за починалите близки. На гробовете им живите палят свещи и факли.

БЕЛГИЯ

Там се отдава по-голямо значение на Бъдни вечер. На семейната трапеза има риба и печени меса. След официалната част всеки е длъжен да разкаже виц или смешна действителна случка.

ХОЛАНДИЯ

Холандците си представят Санта Клаас и като конче. Ето защо на Бъдни вечер те оставят в своите дървени обувки, наречени сабо, моркови и сено, та сутринта на тяхно място да намерят сладкиши.

ШВЕЙЦАРИЯ

За швейцарците основното коледно ястие е пълнена с кестени пуйка, която може да бъде заменена от патица, гъска или петел.

ФРАНЦИЯ

Жителите на тази страна будуват до полунощ, когато добрият старец Пер Ноел минава с шейната си. За да го ориентират в тъмната нощ, повечето хора поставят до прозорците греещите от запалени свещички елхички. Традиционният коледен сладкиш се нарича бюш (пънче) — шоколадово руло с глазура отгоре. Основното ястие е печена пуйка с гарнитура от кестени или специално угоен петел. На празника се ядат също стриди и гъши дроб.

ИТАЛИЯ

Тук Коледата трае три дни и е символ на изобилието. В името на щедростта някога хлебарите са подарявали на съгражданите си прясно изпечен козунак. И до днес италианците приготвят специален козуначен хляб, наречен панетоне, пълнен с мандарини, портокали и стафиди. На външен вид и на вкус той е почти като нашите козунаци, но в Италия го ядат задължително на Коледа, а ние на Великден. Орехите и бадемите, с които се поръсват коледните сладкиши, са древен символ на връзката между живите и мъртвите.

Обикновено след раздаването на подаръците италианците играят семейни игри — напомнящи познатата у нас „Не се сърди, човече“,

които заедно с томболата са част от тяхната традиция.

А в коледната нощ сам младенецът Исус Христос идва, за да раздаде подаръците на малките деца.

БРАЗИЛИЯ

По Коледа там е лято и температурите са доста високи. Затова хората посрещат празника на плажа с веселия и пиршества. Много от тях са по бански костюми. Традиционната почерпка включва плодови салати и студени коктейли.

БОЛИВИЯ

Боливийците, чиито селища в Андите са разположени на около 4000 метра надморска височина, посрещат Коледа без елха. Те украсяват с цветя шапките си, кичат животните с огърлици, а домашните птици с разноцветни пръстени. Навръх Коледа тукашните индианци се обсипват взаимно с цветя, като не забравят и животните. Жените раздават вкусни питки, а мъжете пеят и танцуват.

ЯПОНИЯ

Коледното дръвче вече е популярно и там, макар че повечето японци не са християни.

ФИЛИПИНИТЕ

На празничната трапеза филипинците сядат в полунощ на 24 декември. Сред техните традиционни ястия са оризените топчета, пилешкият бульон и печеното прасенце. Любим деликатес са пържените свински ушички.

КИТАЙ

Напоследък и там става модно да се ходи на църква по Коледа. Макар че по-голяма част от китайците не са християни, те с интерес слушат на китайски език празничните коледни литургии в католическите храмове.

СИРИЯ

Подаръците на малките християнчета пък носи камилата. Тя е с мека гърбица, послушна и добра. Не се сърди, когато я карат да си ляга вечер или когато я будят сутрин рано.

ЕРНСТ АНШЮЦ ЕЛХОВИ ЛЕС

*Елхови лес, елхови лес,
ти имаш накит прелест.
Зелен да бъдеш дал е Бог
и в летен зной, и в мраз жесток.
Елхови лес, елхови лес,
ти имаш накит прелест.*

*Елхови лес, елхови лес,
от теб се лее радост.
Елхите ти на Рождество
за нас създават тържество.
Елхови лес, елхови лес,
от теб се лее радост.*

*Елхови лес, елхови лес,
даряваш ме с надежда.
Насред леда, насред студа
зелени клончета трептят.
Елхови лес, елхови лес,
даряваш ме с надежда.*

ДЖЕЙМС ПИЕРПОНТ ПЕЙ ЗВЪНЧЕ

*Приказна шейна, литнала в нощта,
кончето трепти и звънче звънти.
Ти, шейна, лети! Белите следи
водят ни, че почва там
празник най-голям.*

*Звънко пей, звънко пей,
сребърно звънче!
Над света разлюлей
ангелско гласче! Хей!*

*В приказна шейна пеем над света.
Хиляди звезди сипят светлини.
Кончето лети. Весел смях ехти.
Над замръзналата шир
носим се безспир.*

ДОБРИЯТ СТАРЕЦ

МНОГОТО ИМЕНА НА ДОБРИЯ СТАРЕЦ

В края на всяка година децата от цял свят пишат писма до Него:

Мили Дядо Коледа, чакам те с нетърпение!

или

Мили Дядо Мраз, кога ще дойдеш?

Писмата са на различни езици и децата го наричат с разни имена. Но той не се сърди, защото ги обича. Малките англичанчета казват, че името му е Санта Клаус или пък Фадър Кристмас. Французойчетата го наричат Пер Ноел. Децата в Германия вярват, че се казва Вайнахтсман, в Швеция — Юлтомтен, а русначетата пишат на Дед Мароз.

Но въпреки цялата тази каша не става никакво объркване. Затова не се притеснявайте! Всички писма отиват на едно и също място — при добрия белобрад старец.

Но той не винаги е бил толкова добър и благодушен. Някога нашият Дядо Мраз носел в чувала си студ и сняг и до болка щипел децата по бузките. Немският Вайнахтсман пък идвал с призраци и плашила. Довявал го буреносен вятър, който рошел рижите му коси и мустаци. Така плашел непослушните деца.

Но времената се менят. Сега децата са послушни и добрият старец отдавна не иска да ги плаши, а им раздава подаръци в светлата празнична нощ. Остава ги под елхата, хвърля ги през прозореца, пълни с тях обувките... Най-важно за него е децата да ги получат навреме за празника, да им се радват и да бъдат весели. А чувалът на дядото е все пълен, докато всяко дете прегърне своята мечта и заспи щастливо.

Така добрият старец с многото имена обикаля отколе света и макар че го наричат различно, навсякъде го очакват с вълнение и

надежда и много, много му се радват.

ЛЪЧЕЗАР СТАНЧЕВ КРАЙ ЕЛХАТА

*Дядо Мраз, къде се бавиш
в тази бяла зимна нощ?
Гледай да не ме забравиш,
да не дойдеш с празен кош.*

*Мило птиче от елхата,
разпери крилца, хвъркни,
доведи го със шейната
през поля и планини.*

*Грей по-силно ти, звездичке,
ярко, ярко заблести —
от високата елхичка
пътя му насочвай ти.*

*И котака ми не чака,
клонче залюля с краче,
Дядо Мраз да викне в мрака.
Звънкай, сребърно звънче!*

*Дядо Мраз, къде се бавиш,
нищо, че си доста стар,
бързай. Да не ме забравиш.
Книжка искам — хубав дар.*

ГЕО МИЛЕВ ДЯДО КОЛЕДА

*Сняг на облаци се дига,
дядо Коледа пристига
в златна хубава шейна
чак от Стара планина.
„Дзън-дзън-дзън!“ — звънци звънтят,
в сладък сън децата спят.*

*Но да знаят той що носи,
ще наскочат голи, боси
и ще дигнат шум безкрай:
„Дай на мене, дядо, дай!
На мен — кукла, на Стоян —
топка или барабан!“*

ПОДАРЪЦИТЕ НА СВЕТИ НИКОЛАЙ ЧУДОТВОРЕЦ

Много, много отдавна, триста години след Христос, се родило момченце, което кръстили Николай. Още като дете той бил добър и милостив. Николай станал свещеник и целия си живот посветил на хората. Облекчавал страдащите, защитавал невинните, подкрепял слабите... След смъртта на родителите му той получил богато наследство. Но не го използвал за себе си, а за добри дела. Винаги се стараел хората, на които помагал, да не разберат кой е техният благодетел.

Своята най-известна добрина Николай Чудотворец извършил в родния си град Патра. Един заможен и почитан гражданин ненадейно се разорил. Той толкова много обеднял, че не можел дори да омъжи своите три дъщери. Свети Николай узнал за това и още същата нощ подхвърлил през прозореца на бедняка голяма кесия със злато. Като се събудил сутринта, бащата не могъл да повярва на очите си — наред стаята блестели изсипалите се жълтици. Скоро той омъжил най-голямата си дъщеря за добър момък. Подир време свети Николай подхвърлил още една кесия в дома на разорения. Така била задомена и втората дъщеря.

— Милостиви Боже — замолил се благодарният баща, — покажи ми тоя благодетел.

Скоро желанието му било изпълнено. Една тъмна нощ беднякът дочул как някой отваря прозореца и през него за трети път влетяла пълна със злато кесия. Стопанинът скочил, затичал се след непознатия и чак когато го настигнал, познал свети Николай. Паднал на колене пред него и казал:

— Ако не беше те пратил Господ да ни спасиш, аз щях да стана просяк или крадец. Благодаря ти, че ме запази от грях!

Така от спомена за свети Николай се родила легендата за Санта Клаус или Дядо Коледа — светията, покровител на малките деца.

ЕЛИН ПЕЛИН
ДЯДО МРАЗ

*Знаете ли кой съм аз —
дядо ви Мраз?...
Тежък лед ми е брадата,
от бял сняг ми е косата.
Ледни дишам ветрове,
страшни трупам снегове.
Дето щипна — почервее,
дето хапна, посинее.
Бягай в къщи и се сгрей,
гледай вънка и се смей!*

КАЛИНА МАЛИНА КАК ТЕ ЧАКАХ

*Как те чаках, как те чаках,
мили Дядо Мраз, да спреш
и пред малката ни къща,
свирчица да ми дадеш!*

*Как те чаках и поглеждах
колко сняг е навалял.
Пак край нас си минал бързо,
у съседа пак си спрял.*

*Сламената ни къщурка
под снега не си познал.
Свирчицата ми навярно
пак на другото си дал...*

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА ПРИКАЗКА

*Снежна вечер срещу празник.
Баба приказка разказва:*

*— Там, от севера далечен,
в бял кожух облечен,
два елена хвърковати
впрегнал той в шейната,
кош играчки натоварил
и насам подкарал.
Днеска-утре ще пристигне,
няма шум да вдигне.*

*Само златните звънчета
с трепетни гласчета
посред ноц и сняг, и вихър
ще прозвъннат тихо.
Той над всеки дом ще мине,
всекиму в комина
дар ще пусне и нататък
ще лети с шейната...*

*Нийде лампа да не светне,
всички мирно спете —
ще го видите насъне,
щом звънчето звънне.*

ЙОРДАН СТУБЕЛ ДЯДО МРАЗ

— Дядо Мразе, добър ден!
Днес си много пременен!
Само скреж ти е брадата,
лед — ръцете и краката.
Пък бодеш като с игли
и вали, вали, вали...

Над земята чисти, бяли
падат меките парцали,
снежна пелена покри
плодни ниви и гори.

Ала ний не се боиме,
горе всички ще вървиме
горе, там, на планината,
нека да лети шейната.
Имаме за студ и сняг
топли шапки и калпак...

ДЯДО ПЪНЧ ВАЖНО СЪОБЩЕНИЕ

*Милиони деца по планетата бяла
ме очакват със трепет във зимната нощ.
Затова аз обхождам земята ни цяла —
на гърба със огромен чувал или кош,
със подаръци скъпи напълнен догоре...
Нося кукли, палячовци, зайци, мотори,
самолети, пожарни коли, камиони,
топки, тенис ракети, тромпети, тромбони,
за пързалката нови шейни или кънки,
топли якета, грейки, пуловери, дънки...*

*За умниците книги безчет съм избрал,
има даже компютри във моя чувал...
Но за всички, които ми гледат багажа,
предварително нещо ще трябва да кажа:
Дядо Коледа ли съм, или Дядо Мраз —
вие как ме наричате няма значение.
И един е чувалът, един съм и аз —
не очаквайте втори подарък от мене!*

ГАЛИНА ЗЛАТИНА
ШЕЙНАТА НА ДЯДО КОЛЕДА
БРОИЛКА

Една вълшебна шейна е спряла в мрака.
Два елена пръхтят недоволно и чакат.
Три джуджета от три часа край тях се тревожат.
Четири пакета забравили в чувала да сложат.
Пет възета отвързват и чувала преравят.
Шест списъка четат и пак проверяват.
Седем тюленчета им светят с фенери високо.
Осем бели мечета в снега ровят наоколо.
Девет телефона звънят ли, звънят, не престават.

Десет пъти питат: „Дядо Коледа защо закъснява?“

Девет сови отвръщат: „Ало, все така става!“
Осем мечета намират пакетите в прясната.
Седем тюленчета им ръкопляскат.
Шестте списъка вихрушката ги е отвяла.
Петте възета са стегнали здраво чувала.
*Четири*те пакета при другите играчки са сложени.
Трите джуджета вече не са разтревожени.
Двата елена тропват със златни копита.
Една шейна с Дядо Коледа към децата полита.

ВЕСА ПАСПАЛІЕВА ДЯДО МРАЗ

*Нощес наниза Дядо Мраз
гирлянди по стобора,
блести килим от чист елмаз
навред по двора...*

*Лениво слънцето едва
пронизва облаците бели,
висят над тъмната гора
от скреж дантели...*

*А Дядо Мраз, в кожух дебел,
обръща броеница,
чак до ушите се засмял
на всичките дечица!*

*Подхвърля весело калпак,
провиква се сърдито:
— За вас изпращам тоя сняг,
за вас — децата!*

*Грабнете лудите шейни,
на рамо ски вземете!
На Руен в тия снежни дни
вий гости ми бъдете.*

ГАЛИНА ЗЛАТИНА ДЯДО КОЛЕДА

*Дядо драги, дядо мили,
чухме те, че идеш.
Чухме те, че тропаш.*

*Ти останал си без сили.
Влез елхата ни да видиш
и да се постоплиш!*

ИВАН ВАСИЛЕВ
ЗИМНА ПРИКАЗКА

*Иха, хо-па, де бре, де,
ей я — зимата дойде!
Из полята запустели
като вълци изгладнели,
като вълци настървени
тичат вихрите студени.*

*А в потаен, късен час,
снощи тръгна Дядо Мраз,
тръгна весел от гората,
метнал на гърба торбата —
а в торбата — ред по ред,
лед и сняг, и сняг и лед.*

*Мислел дядо мил и благ
да не сипва много сняг,
само в нашите градини,
в наште ниви и долини,
че заръча Баба Зима
вред по равно сняг да има.*

*Ала Шаро зад плета,
както дебнел във нощта,
както дебнел мълчешката —
скок! — и ръфнал с гняв торбата.
И от този дявол страшен,
хукнал Дядо Мраз уплашен...
Дето тичал, дете рипал,
сняг е сипал, сипал, сипал...*

Край стопанските кошари,

слънцето на път го свари.
Той въздъхна, па си рече:
— Как тъй стана, бе човече!
Виж каква беда голяма,
сняг в торбата вече няма,
а надолу из полята
черна се черней земята.
Върна ли се, пак ще има
караница с Баба Зима...
Но нали съм здрав и як,
утре ще намина пак...

И потегли Дядо Мраз,
и запя с юнашки глас.

ДЯДО ПЪНЧ КОЛЕДНА ГРЕШКА

*Под елхата лъскави колети
пратил Дядо Коледа за нас.
Но и нещо жълтооко свети
и ръмжи там с ужасяващ глас.*

*С крясъци избягахме от хола
чак на уличния тротоар.
Кой ли във писмото си е молил
Дядо Коледа за този дар?*

*Станала е грешка, но за всичко
мене пак ще ме изкарат крив.
Писах му за „Ягуар“ — количка,
той ми пратил ягуар, но жив!*

ГАЛИНА ЗЛАТИНА
ЧУЙ МЕ, СЪНЧО!

*Тази вечер го чакам.
Шепна тихичко в мрака,
за да чуе, щом дойде при мен:*

*— Сънчо, аз съм добричък.
Всичко правя самичък.
Слушам мама през целия ден.*

*Отмени ме, не бива
тази нощ да заспивам,
да затварям очи уморен.*

*Нека видя, когато
сложи там, под елхата,
Дядо Коледа нещо за мен!*

АСЕН РАЗЦВЕТНИКОВ ДЯДО МРАЗ

*Полята спят, завити пак
с топъл китеник от сняг.
Спят пъстри зайчета сами
далеко в сините тъми.*

*С огромен кош и бял калпак
аз ида — гост на всички драг.
По моите мигли трепка скреж,
но аз вървя пак бодър, свеж
и нося тук, на своя гръб,
за всекиго подарък скъп.*

*Ботушки чудни имам аз —
прескачам планини завчас,
прекрачвам хълми и поля,
обхождам мигом сто села.*

*Там слагам дарове поред —
кому което е късмет.
А свърша ли ги, тропвам с крак
и кошът се напълня пак,
и пак вървя аз бодър, свеж,
накитен със цветя от скреж.*

КИРИЛ НАЗЪРОВ
ЮРГАНЧЕ

*Снегът размаха пухкави крила
над малките притихнали села.
Студът зазида кротките води,
изтръгнаха животни и звезди.*

*Луната в тъмния небесен скут
като листо трепереше от студ.
Но вятърът навреме се яви
и с облаче-юрганче я зави.*

НИКОЛАЙ СОКОЛОВ

СУРВА, ЛАКОМА ДРУЖИНА

*Идва Новата година!
Шум се носи на върха,
кичи горската дружина
тънконогата елха.*

*Носи Зайо Дългоуши
моркови и зрели круши.*

*Катеричка опашатка
тича с орехова ядка.*

*Мъкне Ежко на гърба
ябълки една торба.*

*И накрая важен, важен
иде Мечо Медуран,
грабнал пълен с мед буркан.*

*Гордо заблестя елхата,
сведе клони до земята.*

*Но когато се стъмни,
из дълбоките тъми
някой скокна към елхата:*

— Кой е?

*Зайо Дългоуши
грабна двете зрели круши.*

— Кой е?

*Грабна опашатка
свойта орехова ядка.*

— Кой е?

Мечо Медуран
на върха се покатери
своя мед да си намери!
Всички викат с пълен глас:
— Ох, от глад умирам аз.

Но ги свари Дядо Мраз:
— Стойте, лакома дружина,
здрава да ви е гърбина,
с мойта дряновица яка
всички ще ви суровакам!

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА КОЙ СЪМ АЗ?

— Скреж ми е косата,
скреж ми е брадата.

Лед ми са очите,
в бял калпак ушите.

Сняг ми е кожуха,
духна — вятър духа,

бяга всичко живо,
бяга и се скрива...

Сам отговори ми —
как е мойто име?

— О, познах те аз,
ти си — Дядо Мраз!

ГАЛИНА ЗЛАТИНА ГОСТ

*Зайче бяло се е спряло
на пътечката в снега
и се пита кой ли скита
в тоя страшен студ сега!*

*Малък зайко, сняг щом падне,
идва Новата Година.
И през преспите грамадни
Дядо Мраз оттук ще мине.*

*Воят вихри дългокоси,
ала той върви към нас.
Всекиму подарък носи.
Кой не чака Дядо Мраз!*

ГЕО МИЛЕВ
ЕТО ИДЕ ДЯДО МРАЗ

*Чакай, детко, да обуюм
топлие чорапки,
че навън, погледай — падат,
падат, падат капки.*

*Дъжд вали и вятър вее
непрестанно, всеки час:
скоро, скоро ще пристигне
тук при нас и дядо Мраз.*

*Дядо Мраз — студен, замръзнал,
и със сняг отрупан цял —
иде дядо Мраз и носи
на гърба голям чувал.*

*Иде през гори, балкани —
чак от Черното море;
с лед и сняг, и скреж чувалът
му напълнен е добре.*

*Ще изсипе отвисоко
той чувала си навред —
и ще побелей полето
в сняг и скреж, и лед.*

*Един ден ще се събудиш
рано, рано сутринта,
през прозореца ще видиш —
побелял навън света.*

И снежинки много, много,

*хвъркат с лекички крилца,
като бели перерудки,
като весели деца...*

*Вятърът сега неспирно
вън реве със страшен глас
и ни казва и повтаря:
„Иде, иде дядо Мраз!“*

ГАЛИНА ЗЛАТИНА СВИТА

*Тогава, когато
сме в топлата стая
и стройна елхата
искри и сияе,
чувала завързал,
с шейната си литнал,
един старец бърза
сред своята свита.*

*Фъртуна помита
пътя пред него.
Вихрушка долита,
мъгла ако легне.
А напред глашатаи
вихри летят.
Щом свирят вѣн, зная,
Дядо Мраз е на път!*

НИКОЛА ФУРНАДЖИЕВ КОЛЕДА

*Снежно днеска греј полето,
нежно, весело звъни
звън от сребърни звънчета —
идат бързите шейни.*

*Цяла ноц не ще да мигнем —
от далечната земя
чакаме да ни пристигне
най-голямата шейна.*

*В нея с цял кожух от злато
иде с весело лице
дядо Коледа — с богати,
пъстри, чудни дарове.*

*Казват — бил добър, със чисти,
сини, весели очи,
а във джоба му — мъниста,
златни, сребърни пари.*

*Не съм го видял, че всяка
Коледа така върви —
уж го чакам, чакам, чакам,
а все пак ми се приспи.*

АСЕН РАЗЦВЕТНИКОВ ДЯДО МРАЗ

*Цял потънал в сняг и скреж,
той дошъл с нечут вървеж.
Поогледал се на прага,
позачукал там с тояга:
— Чук-чук! Кой живее тук?*

*Спели всички кротък сън.
Бял снежец валял навън.
Няма кой да му отвори,
да го срещне в равни двори
и да викне с весел глас:
„Ха, добре дошъл у нас!“*

*Но в среднощния покой
сам вратите бутнал той.
Шарко млъкнал изведнъж —
знаел той добрия мъж.*

*Влязъл тихо вкъщи госта,
най-напред при батя Коста.
И завчас, без шум и звук
сложил книга, блок и чук.*

*После, благ и умилен,
той пристъпил къмто мен.
И ми турил до кревата
таз писалка и шейната.*

*Спрял при Лалка, па си рекъл:
— Тая Лалка, тая Лалка
за писалка ми е малка.*

*А защо ѝ са шейни,
щом е още в пелени?
Рекъл, сложил дар богат —
кукличка и шоколад.*

*И накрай с усмивка блага
пак прекрачил той през прага
и понесъл своя кош
в снежната заспала нощ.*

ДИМИТЪР СПАСОВ ДЯДО КОЛЕДА

*Зън, зън, зън, зън,
зън, зън, зън.
Кой е вън? Кой е вън?
Кой ще дойде в този час?
Дядо Коледа при нас!*

*Чук, чук, чук, чук,
чук, чук, чук.
Кой е тук? Кой е тук?
Кой е вече тук засмян?
Дядо Коледа желан!*

*Искам още щом го зърна,
от сърце да го прегърна,
че си знам, че си знам —
той ми носи дар голям!*

ИДЕ НОВАТА ГОДИНА

ЛЕДА МИЛЕВА СРЕЩУ НОВА ГОДИНА

Спи, моя палава
сестричке,
спят зайчета,
щурци и птички.

След малко тихо
през комина
ще дойде Новата
година.

И кой каквото си
сънува
наяве тя ще му
дарува:

на катеричката —
бадеми,

на Зайо — моркови
големи,

на тебе — кукла за
другарче,

на мене — шарено
букварче.

Спи, някой идва
през комина.

Дали е Новата
година?

КАТЯ ВОДЕНИЧАРОВА НОВОГОДИШНО

*Старата година
мина и замина...
Новата е вече тука —
на прозореца почука,
във перденцето потрепна,
на ушето ми прошепна:
— Отвори ми! Посрещни ме!
Май че каза мойто име?*

*Ох, измъчват ме въпроси:
Новата какво ми носи?*

*Нова година, добре дошла си!
Чувствай се тука ти у дома си!
Щедро разтваряй тежки товари —
всеки да грабне, каквото свари!*

*Мирна и здрава чак до амина
да си за всички ни, Нова година!*

АНГЕЛИНА ЖЕКОВА
ИДЕ НОВАТА ГОДИНА

*През полета и върхари
бърза весел Януари.
В снежната си колесница
води свидна годеница,
цяла в злато и коприна —
тя е Новата година.*

*Иде с дарове желани
за работните стопани,
носи радост на децата,
мир и обич на земята.*

*Бързай, бързай Януари,
че дванадесет удари!*

ГЕОРГИ РАЙЧЕВ

ДВЕ СЕСТРИ

В нощта преди идването на Новата година земята е покрита с бяла снежна покривка. Горے на небето трепкат звезди, а долу блести снегът. Светло е като ден. Надалече се виждат черните сенки на дърветата. Сегиз-тогиз от близкото село се чува кучешки лай. Там хората спят и сънуват утрешния радостен празник.

Към полунощ, малко преди да звънне дванадесетия час, накрай селото излезе стара жена. Тя беше висока, суха и прегърбена. За да не падне от слабост, се подпираше с патеричка. Облечена беше в дрипи. От главата ѝ се спущаха бели коси.

Тя крачеше, спираше се от време на време и гледаше напред, сякаш чакаше някого. След миг нещо профуча пред нея. На близкото дърво кацна бухал.

— Буху! Буху! — рече бухалът. — Какво? Заминаваш ли? Заминаваш ли?

— Заминавам — отвърна бабичката. И после попита: — А къде е сестра ми? Иде ли вече?

— Иде! — избуха бухалът. — Погледни напред. Ей там, хе-е-е!

Бабичката погледна. Далеч по равния сняг се мяркаше светлина. Светлината идеше все по-близо и по-близо.

Бабичката се спря. Срещу нея профуча шейна, возена от два елена. В шейната седеше млада, хубава жена. На главата ѝ светеше корона. Златошита шуба подкрепяше русите ѝ коси. Жената съзря бабичката и дръпна юздите на елените. Шейната спря.

— Коя си ти? — попита младата жена.

— Аз съм тази, която ти ще бъдеш след дванадесет месеца — тихо отвърна бабичката.

— Ах, сестро, мила! — извика младата жена — Ти ли си? Колко си остаряла, сестрице!

— Не се чуди: и ти ще остарееш като мене — отвърна бабичката. — Така ни е отсъдено — само дванадесет месеца да живеем. Лани и аз бях като тебе. Помниш ли? Но тук има много нещастни хора. Трябваше

да им помогна. С короната си купих хляб за гладните. Затова главата ми е открита. Облякох голите с царската си дреха — и ето ме в дрипи. Изтрих сълзите им с русите си коси — и косите ми от скръб побеляха. Сега съм бедна и стара. Безсилна съм вече. Върви, сестрице, бързай! Отнеси радост на хората — те те чакат. Дано благослови Господ пътя ти.

Бабичката млъкна.

— Буху! Буху! — обади се пак бухалът. — Да вървим ли?

— Да вървим! — повтори бабичката и закрета из дълбокия сняг.

А младата жена вдигна юздата, припнаха пак елените и шейната се понесе напред.

Скоро откъм селото екнаха радостни викове. Децата със сурвакници в ръце посрещнаха светлата гостенка — Новата година.

ЛЕДА МИЛЕВА НОВОГОДИШНА ПЕСЕН

*Снежинки, разстилайте чергите меки
над друми широки и тесни пътеки —
че тая ноц във късен час
при нас ще дойде Дядо Мраз.*

*Звездици небесни огрейте отгоре
горите, полята и равните двори —
че тая ноц във късен час
при нас ще дойде Дядо Мраз.*

*Дечица, да пеем най-весели песни,
елхата ни хубава нека да блесне —
че с кош подаръци за нас
пристига вече Дядо Мраз.*

ВЕСА ПАСПАЛІЕВА НОВА ГОДИНА

*С червените ботушки
потропва Дядо Мраз...
— Дечица-веселушки,
шейната спрях пред вас!*

*Във коша надзърнете:
какво ли няма там? —
Палячовци, мечета,
маймунки, барабан...*

*За Елка нося книга,
за Спас — акордеон,
а Петльо кукурига:
— Пък аз съм за Антон!*

*Подаръци ще има
за всички от сърце!
За Новата година
да люшнем ний хорце!*

ЙОРДАН СТУБЕЛ ХЕЙ, ДРУГАРИ...

*Хей, другари
сурвакари!
Хей, юнаци
със калпаци!*

*Дрян е цъфнал на поляна
с чудно хубава премяна:
всяка клонка позлатена,
всяка пъпка посребрена
с бял варак и мразовина.
Сурва, весела година!...*

*Едро жито по хамбари,
тлъсти агнета в кошари,
руйно вино по мазите,
мед и восък по пчелите,
пълна къща със имане —
мир и обич да настане,
да живеят като братя
всички хора по земята,
че земята е градина...
Сурва, весела година,
до година, до амина...*

ЙОРДАН СТУБЕЛ МЕЧЕТО СУРВАКА

*Сиво мече
дрян насече.
Нашари го,
накичи го
с януарска мразовина
и със алена коприна.
Па отблизо и далече
провикна се сиво мече:
„Сурва, сурва до година,
до година, до амина!...
Зелен здравец по горите,
сладко грозде по лозите,
жълто жито по хамбари,
бяло стадо по кошари,
пълни ракли със имане
за стопанки и стопани.
А на малките дечица
в пошовете по жълтица,
да растат и таз година
като ябълка в градина!...“*

ГАЛИНА ЗЛАТИНА ПЪСТРА СУРОВАЧКА

*Идва Новата година
и на първия ѝ ден
от гърбина на гърбина,
суровачке, ще си с мен.*

*Затова сега те кича
с чушки, пукани, ошаф.
Сладкодумно ще наричам,
та да бъде всеки здрав.*

*Сурва, весела година!
Да сте живи, да сте здрави!
Всеки работа да има!
Всяко зло да ви забрави!*

*Пълни шепи и хамбари,
бели агнета в кошари!
Нека всички земни дари
да се трупат на камари!*

*Круши, ябълки и жито,
сочно грозде, медни пити...
Всяко зло да ви отмине!
Сурва весела година!*

ЛЪЧЕЗАР СТАНЧЕВ
СУРВАКАР

*Сурва, сурва година,
здрава, здрава гърбина,
златен клас по нивята,
сладък плод за децата,
вечен мир на земята!*

**СУРВА, СУРВА ГОДИНА!
НАРОДНО БЛАГОПОЖЕЛАНИЕ**

*Сурва, сурва година,
весела година!
Едър клас на нива,
голям грозд на лоза,
жълт мамул на леса,
пълна къща с коприна,
червена ябълка в градина,
живо-здраво до година,
до година, до амина!*

ЙОРДАН ПОПИЛИЕВ
МОЛЕНИЕ

*О, Боже, от буря запазвай
страната ни скъпа и мила.
В бедите Ти щедро оказвай
на нашта родина закрила.*

*И светло да бъде над нея,
спокойно в полята ни ширни.
В душите ни радост да грее,
да бъдем щастливи и мирни.*

Издание:

Тиха нощ, свята нощ! Моя бяла Коледа!

Издателство „Златното пате“, София, 2008

Съставител: Галина Златина

Художник: Биляна Господинова

Художник на корицата: Петър Генов

ISBN 954-431-111-4

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.